

גליון מס' 242

שבת פנחס תשפ"ו

ומשנה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"ר ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.

עניין של חינוך

"תחת אשר קינא לאלוקיו ויכפר
על בני ישראל" (כה, יג)

נאמר לי משם קדוש ישראל, ה"ה
הרה"ק מו"ה רבי שלמה
מקארלין זצלה"ה הי"ד, שאמר
בשם המדרש, "בשעה שאמר
הקדוש ברוך הוא לאליהו
שיצטרך להיות בכל ברית מילה
שבישראל, אמר אליהו, אתה
ידעת שאני מקנא לשמך יתברך,
הנה אם יהיה הבעל ברית בעל
עבירה, לא אוכל לסבול להיות
שם, והבטיחו השי"ת שיכפר
להבעל ברית, ואז יהיה ריקן
מעבירות. והשיב עוד, אפשר
שיהיה המוהל בעל עבירה,
הבטיחו השי"ת שיכפר גם לו,
השיב עוד, אפשר יהיו הקהל
העומדים שם בעלי עבירות ולא
אוכל לסבול, הבטיחו השי"ת
שיכפר לכל הקהל. כן שמעתי
שיצאו הדברים מפיו הק' הנ"ל.
ונראה לי שזה שמרומז בפינחס
זה אליהו, "תחת אשר קינא
לאלקיו ויכפר על בני ישראל", כי
הואיל ומדתו קנאה, והוצרך
להיות אצל כל ברית ולא יוכל
לסבול, ע"י זה גורם הכפרה
לישראל, כי הוצרך ה' יתברך
להבטיחו כנ"ל. (אגרא דפרקא)
א"ה: המקור שפנחס הוא אליהו,
הוא מפרקי דרבי אליעזר (פרק
כח) "... נגלה לו הקב"ה. אמר לו:
"מה לך פה אליהו"? "קנא
קנאתי". אמר לו: לעולם אתה
מקנא, קנאת בשטים על גלוי
עריות, שנאמר: "פנחס בן אלעזר
בן אהרן הכהן", וכאן קנאת, חייך
שאינ עושין ברית מילה עד שאתה
רואה בעיניך."

פנינים משלחן מלכים

"ולא כיליתי את בני ישראל" (כה, יא)

המעשה שלפנינו אירע לפני עשרות שנים. מחלת הטיפוס
התפשטה בארץ באותם ימים, ובנו הצעיר של אחד מראשי
הישיבות בליטא, שהגיע ארצה, נדבק מהמחלה. לא היה מי
שיסכים שיתאכסן בביתו אפילו ליום אחד מחמת סכנת
ההתדבקות, עד שהגיע לביתו של הצדיק רבי אריה לוי
זצ"ל. רבי אריה נחלץ מיד לעזרתו במסירות נפש. הוא רץ
לבית החולים שערי צדק, שם הבטיחו לו שיאשפזו למחרת
את הבחור, כמו כן ציידו אותו בתרופות לטיפול עד
האישפוז. באותו לילה ששהה החולה בביתו, ביקש רבי
אריה מאשתו להעתיק את מיטתה למטבחון שהיה מחוץ
לבית. את החולה השכיב במיטתו שלו, ואילו הוא עצמו ישב
כל הלילה לידו וטיפל בו במסירות. לאחר שאושפז והבריא,
המשיך רבי אריה לדאוג לו לדירה, לאשה ולפרנסה. בשמחת
נישואיו של אותו בחור שאלוהו המסובים: איך לא חששת
שמה תדבק אתה בעצמך במחלה? והשיב: "שלוחי מצוה
אינן ניזוקין". חזרו ושאלוהו: אם כן, מדוע דאגת שמיטתה
של אשתך תוצא מן הבית? השיב רבי אריה: את זה למדתי
מהנהגתו של הגאון רבי דוד טבלי זצ"ל, ומעשה שהיה כך
היה: פעם פרצה במינסק מחלת האבעבועות שהיתה אז
מחלה קשה ומדבקת. קראו הרופאים לכל תושבי העיר לבוא
אליהם לקבל חיסון מפני המחלה. מפאת כבודו של רבי דוד
הגיע הרופא לביתו כדי לתת לו את החיסון. אולם רבי דוד
תבע ממנו שקודם יתן את החיסון למשרתת שבביתו. חיפשו
אחריה בני הבית ולא מצאוה באותה שעה. דחקו ברבי דוד
שיאות להתחסן לפניה, שהרי "חייך קודמין". ענה על כך רבי
דוד: "דווקא משום כך המשרתת קודמת, שכן היא עדיין
צעירה לימים ואילו אני כבר זקנתי..." זו היתה תשובתו של
רבי אריה לשאלתם של המסובים... ואידך זיל גמור.

(צדיק יסוד עולם)

בברכת שבת שלום מערכת לב ארי

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

הילולא דצדיקייא

הילולת מרן רבנו

ראש הישיבה

חכם בן ציון

אבא שאול

זצ"ל זיע"א

(יט' תמוז תשנ"ח)

הגאון הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל נולד בירושלים ב-י"ט תמוז בשנת ה'תרפ"ד לאביו: ר' אליהו ולאמו: מרת בניה ע"ה. בצעירותו למד בת"ת "בני-ציון". עסק בתורה מתוך רעב, ולא גילה זאת אפילו לאמו. בשנת ה'ת"ש עבר ללמוד בישיבת פורת יוסף. התמדתו ושקידתו בלימוד וכן הנהגות, שבהן נהג הקנו לו את השם "חכם בן ציון חסיד". כל מי שבא במגע עם הגאון לא יכול היה שלא להתפעל מנועם זיו הליכותיו, מיחסו לזולת, ומטוב לבו הגדול. מעולם לא חסך זמנו מלהקשיב למצוקות הזולת, לתמוך בדברים, לסייע בעצה ולחלוק בנשיאת עול. השכין שלום בית למאות משפחות. פעמים היה מזיל דמעה לשמע צרור צרותיו של יהודי לא מוכר שבא לשחר פניו לראשונה. אהבתו לבריות לא הצטמצמה לחוג מסויים, ולכל יהודי ואדם רחש אהבה וביקש טובה. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות, בענווה ובחן ועוזר ומסייע, כפי אשר השיגה ידו. במשך עשרות בשנים העמיד אלפי תלמידים. התמסרותו להרבצת תורה הייתה לאגדה עוד בימי חייו. כה גדולה הייתה מסירותו עד כי העיד פעם: "יכול להיות כי כל מה שחליתי משום שמסרתי את כל כוחותיי בשיעורים לתלמידים ואימצתי את עצמי יותר מדי". חייו היו מלאי תלאה וסבל. מנעוריו ועד אחרית ימיו מוקף היה תחלואים, קשיים וטרדות שדי בחלק מהם על מנת להעכיר את רוחו של אדם מן השורה. למרות זאת לא מש מאור פניו, וכולו היה אומר שמחה וטוב לבב. שנים חי בדירה בת חדר אחד ומטבחון מצורף אליה והוא שמח ומאושר לצד נוות ביתו הרבנית הדסה מסעודה ע"ה. ובאיזו ענווה נפלאה התנהג עם ביתו ועם קרוביו. רבים פנו אליו ונושעו. רבנו נלבי"ע בתאריך לידתו, ב-י"ט תמוז תשנ"ח, רבנו חי ופעל כ-74 שנים. ציונו בבית העלמין סנהדריה בירושלים. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!.

מאמרותיו \ ספור על מרן רבנו רה"י חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל זיע"א. (מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך 'פניני הצדיקים')

מסופר על ילד כבן חמש, שהיה משותק מלידה ל"ע והובא לפני רבינו. הצדיק הושיבו מולו, שם ידו על ראשו ובירכו. לאחר מכן אמר לו: "קום וגש אליי!". מיד ילד נעמד מיד והתקרב לרבינו. בתעודת השחרור הרפואית של הילד בבית הרפואה 'הדסה', ציינו הרופאים: 'התברך ע"י רב והתרפא'.

פעם נכנסו לרבינו במוצאי יום כיפור אב ובנו בן השש שהיה חולה בציליארק (מערכת העיכול אינה סובלת דגנים). לפני רבינו היו מונחות עוגיות, נטל הצדיק אחת מהן וביקש מהילד שיברך עליה. האב חשש מאוד שאכילה זו תזיק לילד והביט בזעזוע על המתרחש. רבינו הרגיעו: "אל תדאג!". בן השש אכל את העוגיה, ומאז נעלמה המחלה כלא הייתה.

כשהשתף פעם רבינו בסעודת מצווה, ניגשה אליו בעלת הבית וביקשה, שיברך את בתה הנשואה, בבן זכר. רבינו השיב: "תיפקדי בעזרת ה'!". האם חשבה שהרב החליפה בטעות בבתה, והעירה את תשומת ליבו לזה. הצדיק צחק ואמר: "גם ברוכה תהיי - ועכשיו קראו לבת!". באה לפניו ובירך גם אותה. ושוב הוסיף: "האם אי אפשר שהאם והבת ילדו כאחת?!". כעבור זמן ילדו האם והבת באותו שבוע, ויהי לפלא.

סיפר הגאון הרב שמעון גבאי זצוק"ל: פעם אחת ישבתי בצד רבינו ליד מלון גלי צאנז. הוא ראה ילד ושאל: "חכם שמעון מי זה הילד הזה?". אמרתי לו: "זה ילד פלוני בן פלוני". שאלתי אותו: "למה הרב כל-כך מתעניין?". והוא ענה לי: "זה ילד, שיש עליו קדושה, לכן אני מתעניין". ואכן זה ילד שהייתה עליו קדושה. פשוט היה רואה ממש דברים - זה רוח-הקודש, אחרת אי-אפשר להבין דברים כאלו.

פעם נכנסה אישה אחת לפני רבינו לקבלת ברכה. הרב אמר את הנוסח: "מי שבירך וכו' הוא יברך את הדסה בת פלונית". האישה העירה שלא זהו שמה, אך הרב לא הגיב. לאחר שיצאה החליטה לחקור את אימה אודות שמה המדויק. מה גברה הפתעתה לגלות, כי כאשר נולדה, נתנו לה את השם 'הדסה' משום שהלידה הייתה בבית-הרפואה 'הדסה', אך מאוחר יותר החליפו שם זה באחר.

צרוך את המדינים והכיתם אותם" (כה, יז)

מובא במדרש (במדבר רבה פכ"ב) רבי יהודה אומר אילו היה רוצה משה לחיות כמה שנים היה חי, שאמר לו הקב"ה נקום ואחר תאסף, תלה הכתוב מיתתו במדין, אלא להודיעך שבחו של משה, אמר, בשביל שאחיה יעכב נקמת ישראל, מיד "וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים לצבא" (במדבר לא).

ישנו סיפור מבעל ה"שאגת אריה" רבי אריה לייב ב"ר אשר גינצבורג זצ"ל (נלב"ע טו' תמוז), שהרב מבריסק סיפרו כמה פעמים: אשה זקנה נקשה על דלתו של רבי חיים מוואלז'ין ובפיה סיפור ובקשה בצידו: לפני כחמישים שנה התגוררתי בכפר ליד וואלוז'ין. באותם ימים השאגת אריה עבר ממקום למקום (היה זה בימי גלותו) והוא התאכסן בכפר שלנו במשך כחודש חודשיים. השאגת אריה הקפיד שלא לאכול 'חדש' גם בחוץ לארץ, ולי (לאלמנה) היה קמח מהישן ונרתמתי לסייע בידי תלמיד חכם, ולכבוד שבת, בקביעות, הייתי אופה לו שלוש חלות. כאשר עזב את הכפר, בירך אותי - כי אזכה לעשירות ואזכה מכספי לבנות שלושה בתי כנסיות (כנגד ג' חלות) שניים בגולה ואחד בארץ הקדש. "ברוך ה'" - המשיכה האשה לספר - בעשירותי, בניתי בית כנסת אחד בוילנא ואחד בעיירה אחרת, (הרב מבריסק אמר כי התפלל באותו בית כנסת) והנה עתה קפצה עלי זקנה, יש לי את הסכום המלא - ממון רב, לקיים את המשך הבטחתו - לבנות בית כנסת בירושלים עיה"ק, אך כיון שאין מכרים בירושלים באתי לשאול אולי לראש הישיבה יש קשרים בירושלים - ואפקיד את הכסף בידו - והוא כבר יעביר אותו לתעודתו. התפלל רבי חיים: לכי הביתה, מה דוחק אותך, אם השאגת אריה בירך אותך, הרי לא תעזבי את העולם עד שתבני שלושה בתי כנסיות, יש לך ביטוח, מה בוער לך?!... ביטוח מהשאגת אריה. למשה רבינו היה ביטוח חיים מהקב"ה! - מלחמת מדין. כי הכל יודעים את דברי חז"ל, אילו משה רבינו ע"ה היה מעוניין לחיות עוד כמה שנים היתה לו יכולת, כי היה בידו משכון "נקום נקמת בני ישראל ואחר תאסף אל עמך" - אינך מת עד שתנקום במדין. לא היה לו ציווי ללכת מיד ולהלחם במדין, והיה ביכולתו לדחות את הנקמה. עם כל זאת, החליט משה רבינו ע"ה: וכי אתחשב בחיים שלי בשעה זו שנפלה בחלקי מצוה להלחם באלו שהחטיאו את ישראל בפריצות?! באותו יום הוא כבר ערך גיוס - לנקום בחטא הפריצות "גדול המחטיאו יותר מן ההורגו!" משה רבינו ידע להעריך כמה שווה עוד שנת חיים של גדול כמותו, והבין כי אם ישאר בחיים, עם ישראל יכול להרויח הון רוחני וגשמי רב - חיים נוספים של משה איש האלוקים! אך הפקיר את הכל, ובכך לימד אותנו מהו חטא! א"כ, מלחמת מדין לימדה אותנו, ראשית כל, מה המשמעות של חטא, ועד היכן מגעת חומרתו של עוון. דבר נוסף היא לימדה אותנו: הגיוס של אותה מלחמה הגיוס שערך משה רבינו היה בו לימוד מיוחד לדורות. (להגיד)

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"ר ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.